

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Občni zbor slovenskega političnega društva „Trdnjava“.

Iz Celovca 16. apr. [Izv. dop.]

15. t. m. je bil, kakor bode bralcem „Slov. Nar.“ po priobčenem pozivu znano, občni zbor „Trdnjave“, slovensko-političnega društva za koroške Slovence, o katerem naj tu male vrstice slede.

Zbralo se je k zboru precejšnje število udov, videli smo posebno mnoge pooblaščenca posameznih slovensko-koroških dolin, med tem, ko je le malo tukajšnjih udov došlo, ker se je zadnje čase nekaj njih pričelo prištevati k strogo „pravnej“ stranki, kar tudi žalostni obraz našega socijalnega društva, narodne čitalnice dokazuje, kjer se žalibog marsikdo pogreša, katerega drugače svet kot narodnjaka poznati hoče. Navzočne ude pozdravi sedanji predsednik g. Krasnik ter odpre zborovanje. G. Bizer na to poroča kot tajnik o delovanju preteklih dveh let. Navede mnoge peticije, katere je društvo podalo in ob enem govori tudi o delavnosti slovenskega poslanca Andrej Einspielerja ter dokazuje, da je bil žalibog upliv in nasledek vseh prizadev do sedaj v praksi le majhen.

Pri tej priliki se je marsikomu navzočnih misel vrnila, da bi bilo vendar le prav, ko bi bil tudi g. A. E. sam prišel k zboru ter tamkaj svojo delavnost in naše občno stanje razložil. —

Po tem se ima vršiti volitev novega odbora. Po pravilih se ima voliti 5 odbornikov. G. Lambert Einspieler želi, da se poprej pravila v glavnih točkah prenarede.

Za premembo pravil govori ob enem gospod Bizer.

G. Vigele zahteva o nasvetu premembe pravil glasovanje in čese to sprejme, volitev posebnega odseka, ki bi pravila spremenil in potem prihodnjemu občnemu zboru predložil.

G. Bizer pravi, da ima uže po svoji ideji predelan načrt spremenjenih pravil, katere tudi z dovoljenjem zbora prebere. Ne da bi se posebni odsek volil, se takoj pretresujejo in posamezne točke z nekaterimi spremembami sprejme. Debata je bila tu in tam prav živa, a po vsem dostojna.

G. Vigele pri §. 6. krepko govori o enakopravnosti in navede, kako si on misli delovanje „Trdnjave“, da postane sčasom pravo jedro in ognjišče koroških Slovencev ter da natančno izpolni svojo nalogo. On na dalje nasvetuje, da bi bilo za naprej pet odbornikov in štiri namestniki in to zaradi tega, da bi vsaj en del odbora na deželi in na tá način v ozki zvezi z narodom bil. Predlog živo podpira g. Matija Majar in slednjič se sprejme.

G. Bizer predlaga, da se pri delovanju društva pristavi vrstica: „vse to na podlagi kršanski“. G. Lambert Einspieler pa pravi naj se rajše pristavi geslo: „vse za boga, cesarja in domovino“.

Protí predlogoma govori prav mirno in z velikim prepričanjem g. F. Vigele ter dokazuje, da nam sploh nobenega gesla nij treba pri društvenih pravilih. Od stališča enakopravnosti predlaga, da se oba predloga zavrzeta. Nij geslo glavna stvar, nego pravo delovanje na narodnem polju. Namen društveni naj bode skrb za politično izobraženost koroških Slovencev in pospeše-

vati svobodo v državi in delati na to, da se ravnopravnost uresniči.

V enakem smislu govore tudi drugi udje. Po daljši debati se vendar vsled dogovora le sprejme L. Einspielerjev predlog, med tem ko Bizerjev pade.

Naslov društveni: „slovensko-politično“ ostane in sploh tudi geslo, katerega, kakor je Matija Majar sam trdil, kot po sebi razumljivega nij treba, ne bode nobenih sprememb uročilo, kar nam živo kaže volitev novega odbora. Voljeni so namreč: gg. župnik Matija Majar, skozi in skozi pošten in marljiv narodnjak kot predsednik, potem kupec F. Pesjak, in trgovec in posestnik B. C. Rosbaher; od vnanjih: trgovec iz Rožne doline Hribernik in župnik iz junske doline M. Šerbicelj. Imena so nam porok, da bode društvo v prihodnje krepko napredovalo ter v resnici postalo trdnjava za koroške Slovence.

Končno stavi g. Vigele še sledeči predlog: „Vrstilna tarifa c. kr. deželne komisije za zemljiški davek se je na Kranjskem v slovenskem in nemškem jeziku pojavila. Želeti bi bilo, da se to tudi na Koroškem zgodi, kar je za ljudstvo z ozirom na enakopravnost in državne postavbe popolnem utemeljena in potrebna zahteva. Enako naj tudi odbor prosi, da se poselske bukvice v nemškem in slovenskem jeziku tiskajo ter med koroškimi Slovenci za posle v tej obliki razdele.“ Zbor tej opravičeni želji enoglasno pritrdi; potem se sklene zborovanje.

Po zboru je večji del navzočnih skupaj ostal ter se nekaj uric prav po bratovsko in v pravem duhu vzajemnosti pomenkoval in radoval. Pri tej priliki smo videli, da je

Listek.

Nasledki prisilnega celibata.

(Spisal Cismontanus.)

Pred razpravljanjem silnega celibata*) moralo bi se uprav govoriti o zgodovini celibata, katera se deli v štiri perijode: prva obseza dobo od apostolov do nicejskega zbora, druga od l. 325 do Gregorija VII., tretja od Hildebranda do tridentinskega zbora in četrta od leta 1563 do sedaj. Vendar razume-nju in soglasju ne bode nič škodilo, ako, odloživši zgodovino za drug čas, prej nasledke prisilnega neoženjstva duhovnikov razpravljati začnemo.

Uže na nicejskem cerkvenem zboru hoteli so nekateri prenapetniki uvesti postavo o celibatu; a vstal je sv. Pafnucij, čestit

*) Svojim bralcem, ki latinskega ne znajo, moramo prec tu povedati, da „celibat“ je dolžnost katoliških duhovnov, da morajo neoženjeni ostati.

sivoglav starček in škof ter je prorokovaje dokazal nevarnosti take postavbe in nerednosti, v katere se bode duhovništvo pogreznilo, ako se mu naloži toliko težek, naturi nasproten jarem.

Brž ko je bil za duhovništvo celibat uveden — ako tudi ne precej kot splošna postava, a vendar kot posebna krepost in večja popolnost, pokazale so se očitne nesposobnosti mej neoženjenimi duhovniki in Pafnucijevo prorokovanje se je izpolnilo žalibog le preveč natanko. Naštevati vse te nesramnosti bi bilo preobširno in težavno, a navesti jih vendar hočemo precejšnje število; in da naši čitatelji ne bi mislili, da pretiramo, nečemo citirati protestantovskih pisateljev, naveli bomo cerkvene zборе ter katoliške učenjake in pisatelje.

Ko sem bil deček v prvih jerhastih hlačah, navadil sem se od neke deklice, ki je iz farovža k nam služiti prišla, vsacega zavrniti z besedo „lažeš.“ Mati me svaré, a

zastonj; poslednjič mi cvrknejo dve, tri tako gorke po ustih, da sem nespodobne besede se odvadil. — To bodi rečeno dr. Bleiweisu. V njegovih „Novicah“ besedi „laž“, „lažnjivec“ vedno „zvonec“ nosite. Namestu dokazov in nasprotnih razlogov udriha in bije okolo sebe z „lažnjivimi škarkami“. A prestar je uže in nij upa, da bi ga kak ocvrk po zobeh odvadil njegove otročje razvade, ko bi ga krenil tudi Baronij, Peter Damijan ali sv. Bernard. Čuden praktikar! — Rimsko-pobožni g. Jaran pa naj le listek secira in „auto-da-fe“-dira, kolikor mu ljubo in drago! Vsaj je to njegov „metier“ in „chi fa il suo mestiere, fa il suo dovere“; vsaj je zato plačan: „jam accepisti mercedem tuam“ in forma „vestis pavonaceae ac in titulo „Signor Monna“, kakor Benečani pravijo. Blagor možu, ki, enak pobožnemu ženskemu spolu, svojo srečo in svoje vzveličanje najde v višnjavi obleki! A „mleko pobožnega mišlje-

prav lahko mogoče, da eden in drugi v posameznostih nekoliko različnost v svojem mnenji kaže in se vendar skupno delovanje in edinost ohrani, ako le fanatikov nij. Tu v kratkem in kolikor mogoče objektivno spisani zapopadek letošnjega občnega zbora „Trdnjave“, katera ima za prihodnje še mnogo, premnogo dela in posla ter lepo bodočnost, ako bo povsem se ravnala po pravilih in tudi javne shode in potovanjske zборе, kateri so po novi osnovi pravil predložene, večkrat vielesila. Društvo pa naj ostane strogo narodno in naj v prvi vrsti te pravice poudarja in to po izgledu večine sedanjega odbora, ki je gotovo do dobrega prepričan kaj koroškemu Slovincu naj boljše primanjkuje. Zborovanje samo na sebi pa je dokazalo, da so tudi pri nas različna mnenja glede političnih nazorov; slišali smo izraževati posamezna ne enaka načela ali vse v popolnem dostojnostni obliki brez vsake strasti in globljeje zagrizenosti. To moremo imenovati — posebno za koroške Slovence — dobro znamenje in v denašnji burni dobi čudotvorni prizor, kateri dobrodejno na vsakega človeka upliva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Državni zbor ima prihodnjo sejo še le v četrtek.

O grofu Leo Thunu smo že rekli, da je svojim vstopom v gospodsko zbornico dokazal, da mu je le za klerikalnost ne pa za češko državno pravo — kakor vsem pravnarjem za Slovane nij nič. — Tega mnenja so tudi celo staročeški listi, ki Thuna grajajo, da je šel v državni zbor.

Prav nagnusno je, kako češki takozvani „konzervativni“ organi Riegrovi napadajo če dalje boljše svobodomiselnosti svoje sorojake takozvane „mlade Čehi“, med katerim so pa najstarejši češki rodoljubi. Ker je dr. Sladkovski še z dvema drugima zastopnikoma šel z nemškimi zastopniki vred na Dunaj k cesarju in ministru prosit za neko čisto nepolitično, nikakor ne narodno, ne državopravno, materijelno stvar za praško občino — vpijejo staročeški organi (prav kakor naši abderiti Bleiweisovci na nas) „glejte, Čehi, „mladi“ se vežejo z Nemci, Sladkovski, Greger itd. so izdajalci narodne stvari“. Take budalosti pišejo pred vsem svetom in jih tudi nij sram, kakor naših

klerikalcev ne. Bog ve, če Staročeši res mislijo ka-li, da ne bo z Nemci nikdar treba poravnjanja in sprave delati na podlogi narodne midsobojne pravičnosti, temuč da jih bo kar staro-Čeh na solati pojel? Menda uže, ker menijo, da tudi v materijalnih rečeh ne smeta Čeh in Nemeč iz Prage za svoje mesto skupno delati.

V **Galiciji** so pri volitvah v okrajna zastopstva zmagali Rusini v osmih, Poljaki pa le v štirih volilnih okrajih.

Iz **Zagreba** se poroča, da je cesar ob priliki svoje 25 letnice 86 kaznencem celo kazen in 20 en del kazni odpustil.

Iz **Pešte** se javlja, da je minister Ghyczy v Komornu zopet enoglasno izvoljen.

Magjarski porotniki so zopet svojo liberalnost pokazali obsodivši rumunskega urednika Ljubo Grujo, ki bo 15 mesecev zaprt in 500 gld. globe plačal.

Vnanje države.

Ruski car obiše London v sredi prihodnjega meseca. Popreje pa bo pri slovesnosti petindvajsetletnega vladanja holandskega kralja, ki bo 12. maja. Londonski listi javljajo, da narede poljski emigranti, veterani od leta 1830 in 1846, kakor tudi ubežniki demonstracijo proti carju.

Delavnost republikanske stranke na **Francoskem** nema sreče. Vselej, kadar se monarhična zbornična večina ima razsesti in se njene vrste uže začenjajo nagibati in Broglie uže misli, da je izgubljen, vselej takrat naredi republikanska stranka korak, ki je zaradi tega nepreviden, ker v razprto večino zopet slogu prinese. — Legitimistični listi uže tako predrzno pišejo, da jim bo vlada res morala malo po prstih dati.

„Union“ postavimo, pravi, da objavljenje vlade, kakor je bilo nedavno v oficijelnih časnikih brati, nij zadnja beseda diskusije, zdaj, v času nacionalne in parlamentarične suverenitete. Vrata za monarhijo so še vedno odprta in bodo, dokler bo še kak odkritosrčen rojalističen organ imel besedo.

Krvoločni fajmošter Santa Cruz je hotel iti v Belgijo, v eldorado jezuvitov. A francoska vlada ga je iz Bayonne dala prignati v Paris in policija ga je uteknila v zapor Lille, odkoder ne bo tako brž izhoda.

Dopisi.

Iz Mozirja 10. aprila. [Izv. dop.*] (Gornje-savinska posojilnica) je tedaj srečno ustanovljena. Na vabilo tukajšnjih rodoljubov se je na velikonočni ponedeljek popoldne zbralo nad 100 najveljavnejših mož iz trgov Mozirje, Rečice in gornji Grad

*) Po nepriliki zakasнено.

ter iz kmetijskih občin v Kolenčevi dvorani v Mozirji. Uže dopoldne se je pripeljal naš priljubljeni državni poslanec g. dr. Vošnjak in pri prihodu v naš trg bil s streljanjem pozdravljen. Precej po 2. uri popoldne se je začelo zborovanje, katerega glavni predmet je bilo ustanovljenje posojilnice. Bivši državni poslanec g. Janez Lipold pozdravlja doše može in razloži imenitnost tacega denarnega zavoda za celo gornje-savinsko dolino. Potem nasvetuje, naj se izreče popolno zaupanje in zahvala državnemu poslancu dr. Vošnjaku za njegovo možato zastopanje slovenskega naroda v deželnem in državnem zboru. Zbrano društvo pritrdi s živahnimi slava- in živio-klici in izbere g. dr. Vošnjaka za predsednika shoda. Dr. Vošnjak precej preide na glavno stvar zborovanja in nasvetuje, da se v Mozirji ustanovi posojilnica v smislu nove postave za enaka društva od 26. aprila 1873. Potem se začne posvetovanje o pravilih posojilnice, katera je po izgledu drugih tacih društev izdelal g. dr. Vošnjak. Iz teh pravil samo glavne stvari omenjam. „Gornje-savinska posojilnica“ je vknjiženo društvo z neomejenim poroštvo. Društveniki vložijo deleže po 30 gold. ali naenkrat, ali v 3 mesecih in imajo pravico si izposojevati (kredit) do 300 gold. na vsak delež. Na čelu društva stoji ravnateljstvo 5 udov, katero ima firmo vknjižiti in vsa posla društva opravljati. Pravila natančno odločujejo delokrog ravnatelja, denarničarja in zapisnikarja. Posojilnica je ob enem tudi hranilnica in sprejema na obresti tudi od neudov vloge. Obresti za vloge in posojila odločuje ravnateljstvo, katero ima vsako nedeljo svoje seje. Upravni dobiček pripada tako dolgo društvenemu fondu, dokler ta nij dorastel na 10.000 gold. Potem se vsako leto med društvenike razdeli.

Pravila so bila z málimi spremembami sprejeta in je pogodbo, katero zahteva dotična postava, precej podpisalo 30 društvenikov, ki so izvolili ravnateljstvo. Izvoljeni so bili gg.: Anton Goričar, poštar in posestnik, Janez Lipold, posestnik, Tribuč, trgovec v Mozirji, J. Seljak, župan v Rečici in Turnšek, trgovec v Nazaretu pri Mozirji.

S tem je tedaj storjen prvi srečni ko-

nja“ se bo vendar malo po malem skisalo, Jaranovci ne bodo več dolgo iz njega sira in masla delali za svoje zobé. *)

*) Uprav sedaj mi je došlo v roke, kakov prilog dajerimsko-pobožnig. Jaran „Slovenskemu Narodu“. Ako on naš list umazan zove zavoljo tega, ker vestno navaja „umazanosti“ iz cerkvene zgodovine, mora dosledno njemu umazan biti vsak, ki nam je v svojih spisih te „umazanosti“ žabilježil ter jih pozabljenosti otel. „Umazan“ mu mora tedaj biti kardinal Baronij, „umazan“ sv. Peter Damijan, „umazan“ sveti Bernard, „umazana“ sv. Brigita, „umazana“ sv. Katarina Sienska, „umazan“ sv. Edvard, kralj, „umazani“ toliki in toliki cerkveni zbori in zgodovinopisci, „umazana“ skoro polovica historije cerkvene. „Umazano“ je vse, kar ne gre v Jaranov koš.

Le oprán

Je Jarán,

Nežmotna resnica

„Kasna“ je „Danica.“

Umazanosti papežev in duhovnikov so ali lažnjive ali pa resnične. Če so lažnjive, so lagalisti, ki so jih zapisali: lažniki so tedaj cerkveni zbori, cerkveni očetje in učenci, tudi

Začnimo. Cerkevni zbor (sinoda) v Toledo l. 653 škofom osobito priporoča spodobno čistost in preti z odstavom „adeo ut si deinceps Episcopi detecti fuerint execrabilibus flagitiis cum quibusdam feminis pollui“ etc. (Conc. Toled. VIII. apud Labbeum, Lutetiae 1671, tom. 6, pag. 403). — Tedaj škofi so se v polovici sedmega stoletja oskrnjevali z ognjusnimi hudodelstvi z ženskami, katerih zločinstev zbor ne imenuje in ima prav, preti pa z odstavom, ko bi se še kaj tacega razodelo.

Kardinal Baronij v svojih cerkvenih

mnógi svetniki in nekatere svetnice božje. Tega še Jaran ne bo dopustil. — Če so pa resnične, smejo se navajati, kot fakta protitistim, ki bi jih radi tajili; kajti resnica je draga bogu in ljudem; tudi nij umazan, kdor jih citira, umazani ostajajo vedno tisti, ki so jih doprinašali. Logike, zdrave logike bog daj klerikalcem! — A čemu? — Vsaj trejhalke, krščenice in farovške kuharice in „néce“ tudi nelogično „Kásno Danico“ rado beró!

letopisih k letu 741 donaša pismo nemškega apostola Bonifacija do papeža Zaharije, v katerem škof kot papežev legat govori o pohotnosti celibatarskega duhovništva svoje legacije tako-le: „Sedaj je večina mest in škofovskih stolov v oblasti nasladnih posvetnjakov in duhovnikov očitnih nečistnikov. Prosim, pošljite mi pismen ukaz gledé onih dijakonov, ki so od svoje mladosti vedno živeli v nasilstvu (stuprum), v prešestovanji in enaki razbrzdanosti, pa so vendar s takimi spričevali dosegli dijakonat in še kot dijakoni „concupinas quatuor vel quinque vel plures noctu in lecto habent“, a se vendar ne sramavajo evangelij v cerkvi brati. In s takim razuzdanim vedenjem postajajo duhovniki, nadaljevaje nečisto življenje; in kar je najlepše, postajajo celo škofje.“

Pri letu 732 (tom. G., pag. 157) piše kardinal Baronij: „Per diversa loca hujus Italiae et Longobardorum partes, sacerdotes cum sanctimonialibus feminis, id

rak, da si Slovenci tudi v materijalnem oziru sami pomagamo in nismo več odvisni od oddaljenih, večidel tujih denarnih zavodov. Tem čudneje, a prav karakteristično je, da nekatere klerikalne duše so na vso silo odgovarjale ljudi, naj ne pristopijo k temu društvu. Upamo, da se tudi ti kmalu prepričajo, kako koristna in imenitna bode naša posojilnica za svoje društvenike. (Saj klerikalcem nij nikjer za dobro stvar, le za sebe. Ur.) Našemu neumornemu poslancu dr. Vošnjaku pa se zahvaljujemo, da je sprožil misel in nam pomagal ustanoviti toliko zaželeni denarni zavod.

Priprave se bodo kmalu izvršile in upamo, da uže v prihodnjem mesecu naša posojilnica začne svoje delovanje. (Ker so se pravila izročila „narodni tiskarni“ v natis, hočemo jih tudi v „Slov. Narodn“ objaviti, s čemer gotovo ustrezemo slovenskemu občinstvu. Naj bi se tudi drugod skoraj ustanovili taki zavodi! Uredn.)

Iz Trsta 16. aprila. [Izv. dopis.] Prva čitalnica, ki se je na Slovenskem ustanovila, bila je naša tržaška. Ona se je pa tudi vedno dobro konservirala, akoravno jej je uže tudi neugodni vihar pretil. Kljub vsem neugodnostim stoji denes trdno in smemo tržaški Slovenci ponosni biti. Da se je letos vse še na bolje zasukalo in živahneje postalo, gredo zasluge tako prejšnjemu predsedniku dr. Bizjaku, kakor zdanjemu odboru, kateri na vsak način dela, da društvu koristi. — V nedeljo 12. t. m. bila je beseda z lepim programom, katero moramo kot sijajno in vspešno zabilježiti; slavil se je novi oder ta dan s prvo dramatično predstavo.

Besede se je udeležilo ogromno število udov, tako da so bili društveni prostori prenapolnjeni in za tako občinstvo premajheni. A občinstvo je ta večer rado nekoliko v gnječi potrpevalo, ker je bilo obilo z lepo veselico odškodovano. (Tako obširni popisi lokalnih posameznih društvenih veselice ne verujemo, da bi zanimali večino bralcev, torej ne zamerite, da popis izpustimo. Ur.)

Z Dunaja 16. aprila. [Izv. dopis.] (Interpelacija dr. Vošnjaka in drugov na ministra notranjih zadev)

est monachis habitare“. Celo nune tedaj niso bile varne.

Nicejski zbor, premislivši dostojno Pafnucijeve razloge, celibata nij vpeljal, a prepovedal je (v tretjem kánonu) duhovnikom stanovati z ženskami podtaknenimi (sub-introducta), to je takimi, ki niso bližnje sorodnice, a od katerih se vendar trdi, da so „néce“ ali kaj enacega. Ta prepoved bila je večkrat ponavljana; a l. 888 je cerkveni zbor v Mogunciji duhovnikom moral zabraniti celo prebivanje z ženskami bližnjega sorodstva, kajti prečisti celibatarji niso gledali na krv in še svojih sester niso spoštovali. Tu so besede dotičnega kánona: „Quamvis sacri canones quasdam personas feminarum simul cum clericis in una domo habitare permittant, tamen saepe audivimus, per illam concessione plurima scelera esse commissa, ita ut quidam sacerdotum cum propriis sororibus concumbentes filios ex eis generassent.“ (Conc. Mogunt. hab. anno 888: apud Labb. tom. G., pag. 407).

(Dalje prihodnjič.)

v 48. seji državnega zbora 31. marca 1874. se glasi tako-le:

Na spodnjem Štajerskem in skoraj po vsem Kranjskem vladajo uže nekaj mesecev epidemije koze, vročinska bolezen in škardlatinka, in sicer grasirajo v okrajnih glavarstvih Celja in Brežice in deloma tudi v okrajnem glavarstvu Mariboru na Štajerskem, kakor tudi v okrajnih glavarstvih Krško, Novo mesto, Litija in Ljubljana koze razsajajo skoraj uže dve leti in ogromno število ljudij poberajo. V okrajni šmarijskem pri Celji ljudje zelo mrjo za škardlatinko, po hribih okolo Zidanega mostu pa divja vročinska bolezen. In vendar vlada na okuženih krajih ne vpelje epidemijnega ravnanja in se ne skrbi za podučenje ljudstva in dovoljno zdravniško pomoč.

Za osamljenje bolnikov, bodi-si v bolnišnicah za silo, bodi-si v privatnih hišah, se ničesa ne stori, da zamore vsakdo brez overe z bolnikom občevati. Trupla takih za kužno boleznijo umrlih ljudij ostanejo po 48 ur po hišah; berači prihajajo bog vé od kodi, ker se obiskovalcem pri tej priložnosti daje vina in kruha, ostanejo cel čas pri bolniku, ter raznesejo potem kugo na vse kraje; za pogrebom gre množica tja do groba, kjer se truge velikrat zaradi ogleda odpró. Truge niso zasmoljene.

Ako je v gostilnici bolnik, je ta vendar gostom vedno odprta, kakor tudi o obešenji svarilnih tabel na hišah okuženih bolnikov nij govorjenja.

Dalje se niti posteljna slamá ne sežiga, niti se obleka in posteljna oprava ne desinficira, nego se meni nič tebi nič med dediče razdeli ali pa beračem podari. Okrevajoči bolniki, še vsi krastovi, pridejo kar v cerkev, v pisarne, v prodajalnice, v šolo in na trge. Preteklo leto je v Brežicah veliko rekrutov še čisto krastovih prišlo k naboru. Šole se ne zapró, dokler večina otrok uže bolna ne leži.

K temu pride še to, da nihče ne podučí ljudstva o nevarnosti prijetja, ker duhovenstvo k temu nij instruirano, politični uradi pa zaradi obširnosti okrajev in zaradi nastalega abnormega mnogopisja pri najboljši volji nima časa, da bi za ta važni oddelek javnega zdravja koristno delovali. Sanitarni okrajni končno so toliki, da bi se vsak okrajni zdravnik moral pomnožiti, da bi ob enem na 30 ali 40 okuženih krajih bil.

Uvedenje tako imenovanega epidemij-skega ravnanja po dozdanji šablóni ne vede do njenega povoljnega rezultata, in se spakuje le v sam formalizem, ker je zdraveči zdravnik ali ranocelnik zaradi oddaljenja kraja, kjer je epidemija, na to omejen, da vsak teden dva- ali trikrat ogleduje, da podaje potrebni raport. Veliko zlo je tudi manjkanje kazenske sankcije v slučajih protiravnanja. Iz teh uzrokov si dovoljujejo podpisani sledeča vprašanja staviti na gospoda ministra notranjih zadev:

1. Ali ima slavna vlada znanje o zgoraj navedenem stanju, in je-li pripravljena, potrebna varovanja proti epidemiji v okuženih okrajih Kranjskega in spodnjega Štajerskega takoj energično izvesti?

2. Ali je vlada voljna z ozirom na to, da so dozdanje določbe v epidemijnih stvarih popolnem zastarale in jako potrebujejo reforme v duhu časa in moderne vede, predložiti v prihodnji seji slavnega državnega

zbora zakonsko osnovo o ravnanju pri epidemijah?

Na Dunaji 30. marca 1874.

Dr. Vošnjak, dr. Razlag, V. Pfeifer, Nabergoj, dr. L. Monti, dr. Roser, J. Fuchs, dr. Schaffer, Heilsberg, grof Thurn, dr. Oelz, gr. Barbo, Dežman, Brandstetter, gr. Hohenwart.

Domače stvari.

— (Z Dunaja) se nam piše: Škof Strosmajer biva na Dunaji zaradi neke očesne bolezni. Denes je bil videti na galeriji poslanske zbornice ter si je ogledal poslance.

— (Grof Hohenwart) v predzadnji seji drž. zbora nij hotel za jezuvite glasovati, proti njim nij lahko mogel in smel zavoljo svojih „pravnarjev“, zato je pred glasovanjem iz zbornice izbežal.

— (Iz Litije) se nam piše: Naš občinski zastop je sklenil, naj se odpravi pokopališče iz srede litijskega trga. To se je uže zgodilo, in kjer so poprej stale gomile in grobni spominki, so posajena zdaj drevesa. Novo pokopališče mislijo narediti in so z delom uže začeli na prijaznem hribu, čez kateri se gre v Šmartin. Svetovati bi bilo, da bi Litijci še tisto umazano cerkev svetega Miklavža gori na Sitarjevec kam prenesli, da bi uže tako ne posebno čedne Litije še bolj ne kazila. Umrli Litijani hodijo zdaj na šmartinsko pokopališče sodnjega dne čakati. — Nekdo je nedavno šmartinske gospode duhovnike zaradi njih pameti v vašem listu hvalil. Pove naj mi ta, zakaj so pred veliko nočjo od fantov denar za streljanje dali pobirati, kar nij prav posebno pametno, posebno, ako se pomisli, da se ravno gori nad Šmartinom strelja. Če uže duhovni možje hočejo možnarje slišati, naj pa smodnik iz cerkvenega denarja kupijo; šmartinska cerkev je baje jako bogata.

— (Iz Šmarja pri Celji) se nam piše: Na večer 13. t. m. je pogorelo gospodarsko poslopje Jakoba Ocvirka, župana v Slivniški občini. Čuje se, da je bilo zlohотно zažgano. Škode je kakih 800 glđ. vrednosti.

— (Iz Strmca pri Ljutomeru) se nam piše: V noči od 13. do 14. t. m. so tatje v Nunskeji grabi Kopunu klet podkopali ter istomu odnesli lagvič žganice kakor i precej vina. — V goricah se kaže ovde prav lepo in nadejati se je dobre letine. — Vino nema prave cene, ker kupcev nij, kateri rajši kupujejo od ljutomerskih in ormuških „liferantov“ medjimursko in celo magjarsko kislico pod lažnjivim imenom „Ljutomeržanca“, nego zlato ljutomersko kapljico od kmetov.

— (Pogumen Kranjec.) Oggerski listi poročajo: Blizu Gúdöllö je delal 26. marca nek kranjski delavec na železnici. Napade ga volk. A Kranjec, pogumen mož, ne izgubi srca, temuč prime z močnimi rokami divjo zver za goltanec in jo vrže ob tla. Dolgo sta se valjala z bestijo po tleh, predno so na pomoč pritekli drugi delavci in zver ubili. Mož je hudo ranjen na obrazu in na rokah. Gúdöllski občinski tajnik je med tamošnjimi gospodi nabral dar 50 goldinarjev za hrabrega Kranjca, ki zdaj na ranah bolan leži.

— (Farovški list) v zadnji številki svojim mežnarjem pripoveduje, da je naše

uredništvo „v popolnem nezmožnih rokah“. Nij nam treba praviti, da k uredniku kaplanu Klunu ali k narodni žabi pač noben slovensk novinar ne pojde po spričevalo zmožnosti; le čudno se nam zdi, kako je to, da rečeni mežnarski organ napolnuje vsake številke tretjino ali s polemiko ali s slabo prebavljenimi novicami našega lista. Zakaj nezmožnežev nobel ne ignorirate, črni gospodje?

➔ Začetek ob 1/2 8 uri. ➔

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 19. aprila 1874.

Na korist igralca „Dramatičnega društva“
Franjo Schmidta
in igralko
Cecilije Podkrajškove.

Prvikrat:

DEBORAH.

Ljudski igrokaz v 4 dejanjih, spisal D. Mosenthal,
poslovenil Franjo Uegnar.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalescière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezen v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scarno silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,
26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalescière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstjen. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,
Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,
okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.

maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prosep, kate-
rega je Vaša Revalescière pri meni napravila. Trpel
sem namreč na želodnem krču, kašlju in driski, od
kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri
odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalescière-Biscuiten v puščah à 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.
Mahr, v Gradcu bratje Oberzimeyr, v In-
sbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
F. Koletnik & M. Merič, v Meranu J. B.
Stoekhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-
karjih in specerijakih trgovcih; tudi razpošilja du-
najska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali
povzetjih.

Dunajska borza 18. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	gd.	30	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gd.	30
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	75
1860 drž. posojilo	103	"	75
Akcije narodne banke	967	"	—
Kreditne akcije	206	"	25
London	111	"	90
Napol.	8	"	98
C. k. cekini	—	"	—
Srebro	105	"	40

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Tujci.

17. aprila:

Evropa: London Baron se služabniki z
Dunaja.

Pri Slonu: Urnarč iz Kočevja. — Dral iz
Bistrice. — Demšar iz Celovca. — Križ, Konec iz
Loke. — Kržič iz Kranja.

Pri Malici: Bleil, trgovec iz Branibora. —
Zwenkel, trgovec iz Sevnice. — Hamlič, Kartin,
Herz z Dunaja.

Pri Zamoreci: Müller, Bühler, dr. Mandič iz
Trsta.

Umetalni akviziterji

za zavarovanje na življenje,

ki so nemškega in slovenskega jezika zmožni,
stopijo lahko takoj pod ugodnimi pogoji v službo
pri eni prvih najbolje renomiranih družeb za zavarov-
vanje na življenje. — Ponudbe z referencami pod
br. 2700 prevzema (98—2)

Administracija „Slov. Naroda“.

Akcije banke „SLOVENIJE“

katere prodaja direkcija po 80 gold. se
dobé po 40 gold.

Ako se jih vzeme več, se daje tudi
posebna provizija. Več o tem pové iz
prijaznosti (85—3)

Administracija „Slov. Naroda“.

Pri Lercherji, Giontiniji in
Klerru v Ljubljani, pri Paternol-
liji v Gorici se dobiva knjiga:

Nektere opazke ruskega profesorja.

Spisal J. Baudouin de Courtenay.

Cena 30 kr.

(94—2)

Marija Drenik

si jemlje čast priporočati svojo

kupčijo v Ljubljani na narodnem trgu, št. 32

poleg nunske cerkve, ter zagotavlja nizke cene in naglo izvršitev častitih naročil.

Zaloga

pričetih in izdelanih stikarij, na kanavas, papir, sukno i. d.

Vsake vrste volnate preje. Volne za stikanje, pletenje, kvačkanje (beklanje.)

Priprave za stikanje se svilo, šnilijo, zlatom in jagodi (perin.)

Platnenih trakov, krilnih robecev, gumb, škarji i. t. d.

Svile v kiticah in navitkih, potem niti (evirn) kinežki in mašinski, v razno-

vrstnih barvah in plemenih.

Na povoljno zbiranje so jeklene, košene in lesene budalke in igle za šivanje,

pletenje, vezanje i. t. d.

Razno usnjasto blago, žepnice i. d.

Leseni izdelki, umetno zrezani ali leskani, pr. držala za obleko, ključ, ročne prti,

knjige; oklepi za podobe i. t. d.

Galanterijsko blago, bizoterije, po najnovejšem okusu, in igrače. (66—6)

Nova tovarna drata in mašinskih žebcljev

(Drahtstiften)

v Kropi na Gorenjskem.

Podpisani priporočamo lastnega izdelka strune, drat in mašinske
žebclje (Drahtstiften) vsake baže debelosti in dolgosti po številkah,
kakor le kdo potrebuje. Prodaja se na debelo, in tudi na drobno jih
lahko vsak posebe od nas s pismom prav po nizki fabriški ceni dobi.
Vsa naročila se hitro izvrše.

(97—3)

France Pirc in sinovi.

Jože Unger, puškar,

Gradec, Sporgasse št. 20,

priporoča svojo

veliko zalogo strelnega orožja

pod popolnim poroštvom.

Dvocevna puška z železno cevjo od	gl. 12.50	do gl. 15
„ „ z drateno cevjo od	18.—	„ 25
Lefaux-puške z drateno cevjo od	35.—	„ 120
Lancaster, lastnega dela od	65.—	„ 160
Revolverji od	8.—	„ 50
Terceroli enocevni od	1.50	„ 2
„ dvocevni od	2.60	„ 3

sicer vse vrste patronov in tovskih priprav. (101—1)

Zunanja naročila se proti poštnemu povzetju urno izvršujejo.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“